Chủ đề 2: CHỦ NGHĨA XÃ HỘI TỪ NĂM 1917 ĐẾN NAY
BÀI 3: SỰ HÌNH THÀNH LIÊN BANG CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA XÔ VIẾT

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

Sau bài học này, giúp HS:

1. Về kiến thức

- Trình bày được quá trình hình thành Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết.
- Phân tích được ý nghĩa trong nước và ý nghĩa quốc tế của sự ra đời Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết.
- Nêu được vai trò của V. I. Lê-nin, Chính quyền Xô viết và tinh thần đoàn kết giữa các dân tộc trong quá trình thành lập Liên Xô.
- Giải thích được vì sao sự ra đời Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết là một sự kiện có ý nghĩa lớn đối với lịch sử thế giới.

2. Về năng lực

**** Năng lực chung:***

- Giải quyết được những nhiệm vụ học tập một cách độc lập, theo nhóm và thể hiện sự sáng tạo.
- Góp phần phát triển năng lực giao tiếp và hợp tác qua hoạt động nhóm và trao đổi công việc với giáo viên.

****Năng lực riêng:***

- Góp phần hình thành và phát triển năng lực tìm hiểu lịch sử nhận diện được các loại hình tư liệu lịch sử (tư liệu viết, hình ảnh...), biết cách sưu tầm và khai thác tư liệu để tìm hiểu về Liên bang Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Xô Viết.
- Góp phần hình thành, phát triển năng lực nhận thức và tư duy lịch sử hiểu rõ về sự hình thành, ý nghĩa của việc thành lập Liên bang Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Xô viết.
- Góp phần hình thành và phát triển năng lực vận dụng kiến thức, kĩ năng thông qua việc vận dụng kiến thức đã học giải thích về ý nghĩa của sự thành lập Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết.

****Năng lực số:***

- 1.1.NC1b: Học sinh áp dụng kỹ thuật tìm kiếm để lấy được dữ liệu, thông tin về sự ra đời và ý nghĩa của Liên Xô.

3. Về phẩm chất

- Trân trọng giá trị lịch sử và ý nghĩa của sự ra đời Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết.
- Có thái độ khách quan, trung thực khi tìm hiểu và đánh giá sự kiện lịch sử.
- Bồi dưỡng tinh thần đoàn kết, bình đẳng, hợp tác và tôn trọng quyền tự quyết của các dân tộc.

- Có ý thức chăm chỉ, chủ động tìm tòi, khám phá lịch sử và trách nhiệm trong hoạt động nhóm.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Giáo viên.

- Giáo án biên soạn theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực; phiếu học tập dành cho HS.
- SGK, SGV Lịch sử 11 - Bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống; tài liệu tham khảo về Cách mạng tháng Mười Nga và sự hình thành Liên Xô.
- Tranh ảnh trong SGK: Lê-nin tuyên bố thành lập Chính quyền Xô viết năm 1917; Quốc huy đầu tiên của Liên Xô năm 1923; tượng Liên minh công - nông ở Mát-xcơ-va.
- Máy tính, máy chiếu, bài trình chiếu; giấy A0/A3 hoặc bảng nhóm, bút dạ.
- Công cụ số tích hợp: trình duyệt/Google Search; Word hoặc PowerPoint.
- GV chuẩn bị trước từ khóa gợi ý, đường dẫn hoặc mã QR tới nguồn tư liệu đáng tin cậy; mẫu trục thời gian trên Word/PowerPoint; ảnh chụp màn hình và bản in dự phòng khi mất mạng.

2. Học sinh

- SGK Lịch sử 11, vở ghi, bút, thước và dụng cụ học tập theo yêu cầu của GV.
- Đọc trước Bài 3; quan sát các Hình 1 - 3 và khai thác tư liệu trong SGK.
- Ôn lại kiến thức về Cách mạng tháng Mười Nga năm 1917 và sự ra đời Chính quyền Xô viết.
- Sưu tầm một thông tin ngắn về V. I. Lê-nin hoặc một biểu tượng của Liên Xô.
- Điện thoại thông minh, máy tính bảng hoặc máy tính xách tay theo nhóm nếu có; mỗi nhóm chỉ cần một thiết bị.
- Nếu thiếu thiết bị hoặc không có kết nối mạng, HS sử dụng SGK, tư liệu in, phiếu học tập và bảng nhóm; nhiệm vụ kiến thức và tiêu chí đánh giá không thay đổi.

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

HOẠT ĐỘNG 1. KHỞI ĐỘNG

a) Mục tiêu: Giúp HS

- Kết nối kiến thức từ cuộc sống vào nội dung bài học. Giúp khơi gợi tính tò mò của HS, tạo tâm thế cho học sinh đi vào tìm hiểu bài mới.

b) Nội dung:

GV: Giao nhiệm vụ cho HS

HS quan sát hình ảnh, hoạt động cá nhân để trả lời câu hỏi của GV

c) Sản phẩm: HS hoàn thành tìm hiểu kiến thức

d) Tổ chức thực hiện:

B1: Chuyển giao nhiệm vụ (GV)

GV cho HS quan sát hình ảnh và yêu cầu HS trả lơi câu hỏi: Câu 1. Nhân vật lịch sử nào

xuất hiện ở trung tâm bức ảnh. Câu 2. Bức ảnh này thể hiện điều gì qua hình ảnh hàng người khoác tay nhau mặc trang phục truyền thống bên cạnh hệ thống quốc kỳ và bản đồ Xô Viết?

B2: Thực hiện nhiệm vụ

GV: Hướng dẫn HS quan sát, phân tích và trả lời câu hỏi.

HS: Quan sát, phân tích và trả lời.

B3: Báo cáo kết quả hoạt động

GV:Yêu cầu HS trả lời câu hỏi.

HS: Báo cáo câu trả lời

- HS còn lại theo dõi, nhận xét (nếu cần).

Dự kiến sản phẩm

B4: Kết luận, nhận định (GV)

- Nhận xét câu trả lời của HS, chốt kiến thức, chuyển dẫn vào hoạt động hình thành kiến thức mới.
- Viết tên bài, nêu mục tiêu chung của bài và dẫn vào HĐ tiếp theo.

HOẠT ĐỘNG 2. HÌNH THÀNH KIẾN THỨC MỚI

1. Quá trình hình thành Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết

a. Mục tiêu: - Trình bày được quá trình hình thành Liên bang Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Xô viết

b. Nội dung: HS quan sát máy chiếu, sử dụng SGK để tìm hiểu nội dung kiến thức theo yêu cầu của GV.

c. Sản phẩm: HS hoàn thành tìm hiểu kiến thức

d. Tổ chức thực hiện

Hoạt động dạy – học	Dự kiến sản phẩm	NLS/AI
B1: Chuyển giao nhiệm vụ (GV) **Nhiệm vụ 1:** GV yêu cầu HS Hoạt động nhóm: Xem video, tìm hiểu tư liệu SGK và Hoàn	**1. Quá trình hình thành Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết** - Ngày 25 – 10 – 1917	

thành nhiệm vụ học tập sau **Nhiệm vụ 2:** **B2: Thực hiện nhiệm vụ** **GV** hướng dẫn HS trả lời **HS:** Quan sát ngữ liệu trong SGK để trả lời câu hỏi. - GV cung cấp tư liệu - GV cung cấp thông tin cho hs về sự kiện thành lập Liên bang Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Xô viết: Ngày 30 – 12 – 1922, tại Đại hội các Xô viết toàn Nga lần thứ nhất, Liên bang Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Xô viết (gọi tắt là Liên Xô) chính thức thành lập. Khi mới thành lập Liên Xô bao gồm 4 nước Cộng hoà Xô viết đầu tiên là Nga, U-crai-	(ngày 7 – 11 – 1917 theo lịch mới) tại Điện Xmô-nưi, Chính quyền Xô viết do Lê-nin đứng đầu được thành lập. - Ngày 30 – 12 – 1922, tại Mát-xcơ-va, Liên bang Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Xô viết (gọi tắt là Liên Xô) được thành lập. - Tháng 1 – 1924, bản Hiến pháp đầu tiên được thông qua, hoàn thành quá trình thành lập Nhà nước Liên bang Cộng hoà xã hội chủ nghĩa đầu tiên trên thế giới. - Nguyên tắc tổ chức: Tự nguyện, bình đẳng, tôn trọng quyền tự quyết và hợp tác giữa các dân tộc.	

na, Bê-lô-rút-xi-a, và Ngoại Cap-ca-dơ. Đến năm 1940, Liên Xô bao gồm 15 nước Cộng hòa. + GV hướng dẫn HS nhận thức được qúa trình các nước Cộng hoà đã doàn kết, giúp đỡ lẫn nhau trong cuộc đấu tranh chống thù trong, giặc ngoài, đồng thời trong công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước đòi hỏi các dân tộc Nga phải liên minh chặt chẽ với nhau, nhất là sự thống nhất trên cơ sở nhà nước làm tăng cường sức mạnh về mọi mặt. Đó là chính là những lí do cấp thiết của việc phải hành lập Nhà nước liên bang. - GV cung cấp thông tin - Tại Đại hội Xô viết toàn Nga lần thứ hai, Lê-nin nhấn mạnh: “Bây giờ đây, ở nước Nga, chúng ta cần phải đặt hết tâm trí vào việc xây dựng một nhà nước vô sản xã hội chủ nghĩa” - "Sắc lệnh hòa bình" đã đáp ứng mong muốn hòa bình, chấm dứt chiến tranh của đại đa số quần chúng nhân dân lao động, những người đã bị chiến tranh làm cho kiệt		

quệ, khốn đốn và vô cùng đau khổ.

B3: Báo cáo kết quả hoạt động.

GV yêu cầu HS trả lời.

HS trả lời câu hỏi của GV.

Sản phẩm dự kiến

HOÀN THÀNH BẢNG SAU VỀ SỰ THÀNH LẬP LIÊN XÔ

Mục	Nội dung
Thời gian	Ngày 30-12-1922
Địa điểm	Mát-xcơ-va
Đại hội	Đại hội lần thứ nhất các Xô viết toàn Liên bang
Văn kiện được thông qua	Tuyên ngôn thành lập Liên Xô và Hiệp ước Liên bang
Các nước thành viên đầu tiên	Nga, U-crai-na, Bê-lô-rút-xi-a và Ngoại Cáp-ca-dơ

B4: Kết luận, nhận định (GV)

- GV chuẩn xác kiến thức; nhấn mạnh sự hình thành Liên Xô xuất phát từ nhu cầu bảo vệ thành quả cách mạng, khôi phục kinh tế và tăng cường sức mạnh chung của các nước Cộng hòa Xô viết.

Hình 1. Lê-nin tuyên bố thành lập Chính quyền Xô viết (1917)

 Hình 2. Quốc huy đầu tiên của Liên Xô (1923)		

2. Ý nghĩa của sự ra đời Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết

a. Mục tiêu: HS phân tích được ý nghĩa trong nước và ý nghĩa quốc tế của sự ra đời Liên Xô; vận dụng kiến thức lịch sử để giải thích giá trị của tinh thần đoàn kết dân tộc.

b. Nội dung: HS quan sát máy chiếu, sử dụng SGK để tìm hiểu nội dung kiến thức theo yêu cầu của GV.

c. Sản phẩm: HS hoàn thành tìm hiểu kiến thức

d. Tổ chức thực hiện

Hoạt động dạy – học	Dự kiến sản phẩm	NLS/AI
B1: Chuyển giao nhiệm vụ (GV) **Nhiệm vụ 1:** GV yêu cầu HS Hoạt động nhóm: tìm hiểu tư liệu SGK và Hoàn thành nhiệm vụ học tập sau **GV** Hướng dẫn HS khai thác SGK, khuyến khích kết hợp Internet để tìm kiếm thông tin. **Nhiệm vụ 2:**	**2. Ý nghĩa của sự ra đời Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết** **- Ý nghĩa trong nước:** + Phù hợp với lợi ích chung của các dân tộc trên lãnh thổ Xô viết. + Tạo sức mạnh đoàn kết và hợp tác, giúp các dân tộc hỗ trợ nhau phát triển kinh tế, xã hội. + Tăng cường khả năng bảo vệ thành quả cách mạng, giữ vững độc lập và chủ quyền. + Mở ra phương thức giải quyết vấn đề dân	**[1.1-NC1-b] -** HS sử dụng công nghệ số để tìm kiếm để lấy được dữ liệu, thông tin và nội dung trong môi trường số. Nhiệm vụ học tập: HS dùng từ khóa phù hợp để tìm 01 nguồn số chính thống về Sự thành lập Liên Xô 1922, ý nghĩa thành lập Liên Xô, phong trào cách mạng chịu ảnh hưởng của Liên Xô.; ghi nguồn và đường

 B2: Thực hiện nhiệm vụ **GV** hướng dẫn HS trả lời **HS:** Quan sát ngữ liệu trong SGK để trả lời câu hỏi. GV cung cấp tư liệu **B3: Báo cáo kết quả hoạt động.** **GV** yêu cầu HS trả lời. Sản phẩm dự kiến 	tộc trên cơ sở tự nguyện, bình đẳng và tôn trọng lẫn nhau. **- Ý nghĩa quốc tế:** + Liên Xô trở thành biểu tượng và chỗ dựa tinh thần, vật chất to lớn cho phong trào cách mạng thế giới. + Cổ vũ phong trào giải phóng dân tộc ở châu Á, châu Phi và Mỹ La-tinh. + Tạo tiền đề cho sự ra đời của hệ thống xã hội chủ nghĩa sau Chiến tranh thế giới thứ hai. + Đóng góp vào cuộc đấu tranh vì hòa bình, độc lập dân tộc và tiến bộ xã hội.	dẫn. - Công cụ: trình duyệt/Google Search; ưu tiên nguồn của cơ quan lưu trữ, bảo tàng, thư viện, cơ sở giáo dục hoặc đường dẫn GV cung cấp.

 Ý nghĩa trong nước - Sự thành lập Liên bang Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Xô viết phù hợp với lợi ích chung của các dân tộc trên đất nước Xô viết. - Sức mạnh của tình đoàn kết và sự hợp tác, giúp đỡ giữa các dân tộc tạo điều kiện cho sự phát triển nhanh chóng về kinh tế, xã hội của tất cả các nước Cộng hoà, đồng thời tăng cường vị thế của Liên Xô trên trường quốc tế. – Mở ra con đường giải quyết đúng đắn vấn đề dân tộc trên đất nước Xô viết trên cơ sở bình đẳng và sự giúp đỡ nhau. **Ý nghĩa quốc tế** – Liên Xô trở thành biểu tượng và là chỗ dựa tinh thần, vật chất to lớn cho phong trào cách mạng thế giới. – Những thành tựu của Liên Xô đã cổ vũ, lôi cuốn mạnh mẽ phong trào giải phóng dân tộc ở những nước thuộc địa ở châu Á, châu Phi và khu vực Mỹ La-tinh. - Tạo tiền đề cho sự ra đời của hệ thống xã hội chủ nghĩa. **B4: Kết luận, nhận định (GV)** - GV chuẩn xác kiến thức; nhấn mạnh Liên Xô là nhà nước xã hội chủ nghĩa đầu tiên, tạo ảnh hưởng sâu rộng nhưng cần được nhìn nhận trong bối cảnh lịch sử cụ thể.		

 Hình 3. Tượng Liên minh công - nông, biểu tượng của Nhà nước Xô viết ở ngoại ô Mát-xcơ-va		

HOẠT ĐỘNG 3. LUYỆN TẬP

a) Mục tiêu: Vận dụng kiến thức của bài học vào việc làm bài tập cụ thể.

b) Nội dung: HS suy nghĩ cá nhân trả lời câu hỏi của GV

c) Sản phẩm: Câu trả lời đúng của HS

d) Tổ chức thực hiện

B1: Chuyển giao nhiệm vụ:

GV mời HS tham gia trò chơi:

Câu 1: Bốn nước đầu tiên trong Liên bang cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô viết là:
A. Nga, U-crai-na, Bê-lô-rút-xi-a và Ngoại Cáp-ca-dơ.
B. Nga, Bê-lô-rút-xi-a, Ca-dắc-xtan và Ngoại Cap-ca-dơ.
C. Nga, U-crai-na, E-xtô-ni-a; và Lít va.
D. Nga, U-crai-na, Lít-va, Bê-la-rút-xi-a.
Câu 2: **Tại sao Liên Xô là chỗ dựa vững chắc của phong trào cách mạng và hóa bình thế giới?**
A. Chính phủ Liên Xô có nhiều chính sách đối ngoại hòa bình và tích cực.
B. Liên Xô đạt được thế cân bằng chiến lược về sức mạnh quân sự nói chung và sức mạnh hạt nhân nói riêng so với Mĩ.
C. Liên Xô là cường quốc công nghiệp đứng hàng thứ hai trên thế giới (chỉ sau Mĩ)
D. Liên Xô là nước dẫn đầu thế giới về những chuyến bay dài ngày trong vũ trụ
Câu 3: Liên bang Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Xô viết được thành lập vào thời gian nào?
A. Tháng 12 – 1922.
B. Tháng 3 – 1923
C. Tháng 3 – 1921.
D. Tháng 1 – 1924.
Câu 4: Tháng 01/1924, bản Hiến pháp đầu tiên của Liên Xô được thông qua, hoàn thành quá trình thành lập:
A. Nhà nước Liên bang Cộng hoà xã hội chủ nghĩa đầu tiên trên thế giới.
B. Chính Đảng vô sản đầu tiên đấu tranh cho quyền lợi của mọi giai cấp.
C. Nhà nước với chủ nghĩa tư bản hiện đại đầu tiên trên thế giới.
D. Tất cả các đáp án trên
B2: Thực hiện nhiệm vụ
- HS xác định yêu cầu của GV
- GV hướng dẫn cho HS trả lời câu hỏi
B3: Báo cáo kết quả hoạt động
- GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi.
- HS trình bày, theo dõi, nhận xét, đánh giá và bổ sung cho bài của bạn (nếu cần).
Dự kiến sản phẩm

Câu hỏi	**1**	**2**	**3**	**4**
Đáp án	**A**	**B**	**A**	**A**

B4: Kết luận, nhận định: GV nhận xét bài làm của HS.
HOẠT ĐỘNG 4. VẬN DỤNG
a) Mục tiêu: Củng cố và mở rộng kiến thức nội dung của bài học cho HS

b) Nội dung: GV giao nhiệm vụ, HS thực hiện nhiệm vụ.
c) Sản phẩm: Bài làm của HS.
d) Tổ chức thực hiện
B1: Chuyển giao nhiệm vụ: (GV giao bài tập)
Bài tập:
Theo kết quả cuộc khảo sát (năm 2021) của Trung tâm Nghiên cứu dư luận xã hội toàn Nga, khoảng 67% người được hỏi có mong muốn khôi phục Liên Xô. Theo em, vì sao cho đến nay có nhiều người dân Nga vẫn tôn trọng và mong muốn gìn giữ những giá trị của Liên bang cộng hoà xã hội chủ nghĩa Xô viết?
B2: Thực hiện nhiệm vụ
- GV hướng dẫn các em tìm hiểu yêu cầu của đề.
- HS đọc và xác định yêu cầu của bài tập.
B3: Báo cáo kết quả hoạt động
- GV hướng dẫn các em cách nộp sản phẩm cho GV sau khi hoàn thành.
- HS làm bài tập ra giấy và nộp lại cho GV theo hướng dẫn.
B4: Kết luận, nhận định (GV)
- Nhận xét ý thức làm bài của HS, nhắc nhở những HS không nộp bài hoặc nộp bài không đúng qui định (nếu có).
- Dặn dò HS những nội dung cần học ở nhà và chuẩn bị cho bài học sau.